

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra křesťanské výchovy

Sociální pedagogika

Jana VOMLELOVÁ

Projekt

Rozšíření nabídky poskytovaných služeb v Detském klíči

™ Umperk, o.p.s.

Bakalářský projekt

Vedoucí práce: Mgr. Milena Öbrink Hobzová

2013

Prohlá-uji, že jsem tento bakalá ský projekt vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatn ě a v-echny poufilité informa ní zdroje jsem uvedla v seznamu literatury.

V Tmperku dne 4. 4. 2013

Jana Vomlelová

Děkuji Mgr. Mileně Öbrink Hobzové za odborné vedení práce, připomínky a rady ke zpracování mého bakalářského projektu.

Děkuji organizaci Dětský klíč Třámpperk, o.p.s. za pomoc při zpracování závěrečné práce a za umožnění prázdniny pro mou závěrečnou práci.

Obsah

ÚVOD	7
1 D TSKÝ KLÍ TUMPERK, O.P.S.....	9
1.1 Základní informace	9
1.2 Zakotvení D tského klí e v Tmperku	10
1.2.1 M sto Tmperk	10
1.2.2 Sociální služby v Tmperku	11
1.3 Organizace D tský klí Tmperk, o.p.s.	13
1.3.1 Financování	14
1.3.2 Zku-enosti s projektovým ízením.....	15
1.4 Pr zkumné –et ení mezi rodi i D tského klí e	16
1.4.1 Plán pr zkumného –et ení - charakteristika respondent	17
1.4.2 Metody sb ru dat a sb r dat.....	17
1.4.3 Analýza dat - vyhodnocení dotazníku.....	17
1.4.4 Vyhodnocení dat dotazníkového –et ení a porovnání s výsledky analýzy sociálních služeb v Tmperku a okolí	20
2 CHARAKTERISTIKA PROJEKTU.....	22
2.1 P edm t projektu.....	22
2.2 Cíl projektu	22
2.3 Porucha autistického spektra - charakteristika	23
2.3.1 P í iny vzniku.....	24
2.3.2 Výskyt lidí s poruchou autistického spektra.....	25
2.3.3 Triáda problémových oblastí vývoje u poruch autistického spektra	26
2.3.4 Kategorie pervazivních vývojových poruch.....	27
2.3.5 Autismus a volný as	29
3 NÁVRH PROJEKTU - POHYBOVÝ A RELAXA NÍ KROUfEK ŐTANCOVÁNÍ S MARTINOUŏ.....	30

3.1	Cílová skupina	31
3.2	Popis projektu	31
3.3	Současná nabídka aktivit	32
3.3.1	Osobní asistence	32
3.3.2	Odlehovací služby	34
3.3.3	Sociální rehabilitace	35
3.3.4	Další aktivity organizace Důtký klientů, o.p.s.	36
3.4	Personální a organizační zabezpečení projektu	37
3.5	Udržitelnost projektu.....	37
3.6	Harmonogram projektu	38
3.8	Propagace	40
ZÁVĚR	41
BIBLIOGRAFICKÉ CITACE:	42
SEZNAM PŘÍLOH	45
SEZNAM TABULEK	46
PŘÍLOHY	47

ÚVOD

Dětský klíč od svého vzniku v roce 2000 poskytuje sociální služby zejména dětem a dnes již také mladistvým osobám s mentálním nebo kombinovaným postižením, především osobám s poruchou autistického spektra (dále jen PAS). PAS způsobuje závažnou poruchu dětského mentálního vývoje, která zasahuje i do základních oblastí jako komunikaci, sociální interakci a představitelství. Postižený člověk nerozumí dobře tomu, co vidí, slyší, prožívá, nedokáže se orientovat v prostoru a v čase.

Organizace Dětský klíč Těmperk, o. p. s. pomáhá prostřednictvím služby osobní asistence, těmto lidem, aby se mohli účastnit běžného života ve společnosti a žít životem svých vrstevníků. Současně poskytuje péči ujcím rodinám postižených dětí a podporu inkluze a regeneraci fyzických i psychických sil. Osobní asistent doprovází klienty do volno časových aktivit a kroufků organizovaných Dětským klíčem, a tím umožňuje trávit volný čas klienti ve společnosti svých vrstevníků. Jedná se o kroufků sociálních dovedností, muzikoterapie, léčebné jízdy na koních a tělovýchovného kroufků.

Prostřednictvím své práce jsem se rozhodla nejprve zjistit, zda poskytované sociální služby Dětským klíčem pro osoby s PAS dostatečně naplňují potřeby klientů i osob pečujících, a jakou možnost mají osoby s PAS využívat jiné sociální služby v místě bydliště. Prvním cílem této práce byla snaha nalézt odpovědi na dvě hlavní otázky:

1. Jaké sociální služby jsou v současné době poskytovány cílové skupině v místě bydliště?
2. Jak jsou rodiče těchto osob pečujících - spokojeni s poskytovanými sociálními službami Dětského klíče Těmperk, o.p.s. Jaké jsou jejich názory, podmínky a požadavky k poskytovaným sociálním službám?

Na základě zjištěných skutečností navrhuji v rámci druhé části bakalářského projektu novou aktivitu, která by naplnovala potřebu smysluplného trávení volného času pro osoby s PAS - klienty Dětského klíče, a stanovila si základní cíl mé práce: Navrhnout projekt, který rozšíří sociální služby pro osoby s PAS, klienty Dětského klíče Těmperk, o.p.s. - pohybový a relaxační kroufek šTancování s *Martinouř*.

Práci jsem rozdělila na tři části. V první části uvádím informace o městě Třebíč, jeho historii, současnosti a analýzu sociálních služeb, které mohou osoby s PAS vyúfňvat v Třebíči a jeho okolí. Dále předkládám informace o organizaci Diakonie Třebíč, o.p.s., poskytovatele sociálních služeb pro osoby s PAS, jeho historii, financování a zkušenosti s projektovým řízením. Na závěr první části uvádím výsledky průzkumného šetření mezi rodiči Diakonie Třebíč.

Ve druhé části popisuji charakteristiku, podmínky a cíl navrhovaného projektu. Uvádím současně poznatky o PAS a významu volného času pro osoby s PAS.

Ve třetí části na základě zjištěných skutečností z dotazníkového šetření a analýzy situace poskytovaných sociálních služeb pro osoby s PAS v Třebíči a jeho okolí navrhuji projekt na rozšíření sociálních služeb poskytovaných Diakonií Třebíč, o.p.s. prostřednictvím zavedení nového kroužku pro osoby s PAS.

1 DĚTSKÝ KLÍ TUMPERK, O.P.S

V první části mé práce představuji organizaci Dětský klíč Tumperk, o.p.s., poskytovatele sociálních služeb pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením. Organizace pracuje zejména se skupinou osob s kombinovaným postižením - s poruchou autistického spektra. Uvádím historii, způsob financování a zkušenosti organizace s projektovým řízením. Představuji také místo Tumperk, ve kterém poskytuje své služby Dětský klíč, jeho historii a současnost.

V této části také uvádím výsledky průzkumného šetření prostřednictvím analýzy sociálních služeb v Tumperku a okolí, jejím cílem bylo zjistit, které služby mohou vyhovovat osobám s PAS, a výsledky průzkumného šetření s rodiči klientů Dětského klíče.

1.1 Základní informace

Dětský klíč Tumperk, o.p.s. je organizace, poskytující sociální služby směřující ke zlepšení péče o děti a mládež zejména s poruchou autistického spektra. Hlavním cílem Dětského klíče (dále jen DK) je rodinám pomoci o osoby s PAS poskytnout prostor pro výkon zaměstnání a čas pro osobní rozvoj. U klientů dosáhnout co nejvyšší míry soběstačnosti, získání sociálních a pracovních dovedností, schopnost péče o vlastní osobu a zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Dále spolupracovat s jinými organizacemi, usilujícími o zlepšení kvality života handicapovaných osob. Laickou veřejnost seznamovat s úskalími života lidí s PAS (interní materiál Dětský klíč Tumperk, o.p.s.).

Název organizace: Dětský klíč Tumperk, o.p.s.

Právní forma: obecně prospěšná společnost

Sídlo: Kozinova 5/35, Tumperk 787 01

IČO: 258 52957

Datum zápisu: 18. 2. 2000

Kontakt: detskyklic@seznam.cz; telefon: 583 550 118; webové stránky: www.detskyklic.cz

1.2 Zakotvení Dtského klíe v Tšmperku

Organizace Dtský klí Tšmperk, o.p.s. vznikla v roce 2000 z iniciativy rodi handicapovaných d tío zejména d tís poruchou autistického spektra - z regionu Tšmperk, Záb eh a Hanu-ovice. ĩinnost spole nosti byla zahájena v návaznosti na nov vzniklou Speciální základní a mate skou školu pro ěáky s více vadami. Zde vznikla první auti-t ěda s p tíd tmi s PAS. Základní pot ebou, která iniciovala vznik organizace Dtský klí v Tšmperku, byla znevýhodn ná geografická poloha m sta Tšmperka a velká vzdálenost do v tích m st ó Olomouc, Brno, Praha, kde by bylo mořné získat sluřby a informace k problematice PAS. Dtský klí postupn ěal poskytovat sluřby osobní asistence, odleh ovací sluřbu a sluřby sociální rehabilitace pro osoby s PAS, reagoval tak na poptávku rodin po napln ění volného ěasu d tís PAS a také na poptávku osob pe ujících, kterým tím poskytoval ěas pot ebný k odpo ěnku a regeneraci sil (Interní materiály organizace).

1.2.1 M sto Tšmperk

M sto Tšmperk ělží na severu Olomouckého kraje a je správním, politickým a hospodá ským centrem severozápadní Moravy. Rozkládá se v údolí ěky Desné, je obklopen lesy a od hlavního h betu Hrubého Jeseníku ho d ělí jen 15km. Proto bývá Tšmperk ozna ován jako brána Jeseník ě. (Tšmperk, [online] 2012).

První zmínky o m st se datují okolo roku 1281. Tšmperk byl pravd podobn zalořen kolonisty ze sousedního Slezska. Vlastníky byly moravská markrabata, nap ěklad markrab Jo-t, který v roce 1391 ud ěil m stu Tšmperk ědu cenných vřsad, kterými byla obda ena královská m sta. V roce 1507 získali Tšmperk do svého vlastnictví fierotínové, i kdyř se tím stal m stem poddanským, díky pé ěi rodu fierotín ě, do-řo k jeho velkému rozkv tu. Zejména rozvojem ěmesel a obchodního podnikání. V roce 1562 se m sto vykoupilo z poddanství fierotín ě a stalo se tak zvaným m stem komorním. V roce 1622 za aktivní ũ ěst ve stavovském povstání se Tšmperk stal op t m stem poddanským a to ař do poloviny 19. století (Polách, 1995, s. 7 - 9).

Na historii m sta m ěly vliv t ě velké katastrofy a to t ěciletá vřlka, kdy z m sta zbyly pobo ěné hradby a vydrancované domy. Dal-ř a mnohem hor-ř katastrofu zařil Tšmperk v roce 1669, kdy m sto postihl drtivý pořár a sho ělo tak ěa celé vnit ěí m sto. Pohromy m sta v 17. století pokračovaly ěrod ěnickými inkvizicemi. Rozkv t m sta ěal v pr b hu 18. století nár stem manufaktur, kdy za aly vznikat pivovary, cihelny, továrny na

výrobu lnářských a textilních výrobků. Na počátku 20. století došlo k rozvoji peněžních ústav, kol a průmyslových podniků.

Na území města se nachází řada kulturních památek např. Kostel sv. Jana Křtitele bývalý dominikánský klášter s klášterním kostelem Zvěstování Panny Marie, starokatolický kostel sv. Jana Evangelisty, Morový sloup, tzv. Geschader v domě a další.

Meziročně k 31. 12. 2011 celkem 27 168 obyvatel se stálým bydlištěm, z toho 12 942 mužů a 14 226 žen. Zaměstnanost se výrazně snížila a stagnuje. Meziročně je o něco nižší procento nezaměstnanosti, i když v posledních letech se stále pohybuje kolem deseti procent. K 31. 12. 2011 dosáhla registrovaná míra nezaměstnanosti ve městě Těmperk 10,35% (Těmperk, [online] 2011).

1.2.2 Sociální služby v Těmperku

Na území města Těmperka jsou poskytovány sociální služby státními i nestátními institucemi pro tři základní cílové skupiny: děti, mládež a rodina; osoby se zdravotním postižením; osoby v krizi a sociálně vyloučené a seniory. Významným aktérem v poskytování sociálních služeb je organizace komunitního plánování města Těmperka. Pracovní skupiny pro jednotlivé cílové skupiny na jednáních poskytovatelů, zadavatelů a uživatelů sociálních služeb hledají a následně realizují optimální řešení v oblasti poskytování potřebných sociálních služeb v regionu Těmperk a jeho blízkém okolí, a to na základě analýzy potřeb, zdrojů a možností jak ze strany uživatelů, zadavatelů a poskytovatelů (Městský úřad Těmperk, [online], 2009).

Nejvýznamnějšími poskytovateli sociálních služeb jsou Město Těmperk, PONTIS Těmperk, Charita Těmperk, Armáda spásy Těmperk, SMP R Těmperk a Domov dle chodců Těmperk (Městský úřad Těmperk, [online], 2009).

Jedním z poskytovatelů sociálních služeb v Těmperku je také Diakonie klíč Těmperk, o.p.s., který již od roku 2000 poskytuje sociální služby osobám s mentálním a kombinovaným postižením, především osobám s poruchou autistického spektra. V současné době poskytuje služby osobní asistence, odlehčovací služby a služby sociální rehabilitace. Klienti jsou ve věku 3 až 22 let. Pro cílovou skupinu osob s PAS, které spadají pod skupinu osob s kombinovaným postižením, poskytují v Těmperku a jeho blízkém okolí sociální služby také Domov Paprsek Olomouč, Diakonie E. Sobotín, Interna Záběhová jedná

se o pobytové služby s celoročním provozem, SPMP R Pomníka Třempek poskytuje v současné době této cílové skupině sociální služby pobytové, terénní i ambulantní v rámci podporovaného bydlení, denního centra, chráněného bydlení a agentury podporovaného zaměstnávání, Charita Záběhová která poskytuje služby v denních stacionárech, stedišku odlehovacích služeb, stedišku pečovatelských služeb a stedišku osobní asistence (Olomoucký kraj, [online], 2012).

V této části práce jsem se pokusila prostřednictvím provedené analýzy poskytovaných sociálních služeb pro cílovou skupinu osob s PAS - nalézt odpověď na první dílčí otázku: Jaké sociální služby jsou v současné době poskytovány cílové skupině v místě bydliště.

V Třempeku a okolí je možné využívat následujících sociálních služeb určených cílové skupině osob s PAS (osoby s kombinovaným postižením):

Pobytové služby s celoročním provozem poskytují osobám s kombinovaným postižením - Domov Paprsek Olomoučany, Diakonie E Sobotín, Interna Záběhová.

Domov Paprsek Olomoučany, p. o. Organizace poskytuje sociální péči osobám s mentálním a kombinovaným postižením pouze pro muže ve věku 3-64 let. Zaměřuje se na aktivity v oblasti vzdělávání, sportovního, společenského a kulturního vyžití. Jedná se o rezidenční zařízení s celoročním pobytem, kapacita domova je 65 osob. Aktuální volná místa nejsou hlášena (Domov Olomoučany [online] 2012).

Charita Záběhová, poskytuje služby osobám s kombinovaným postižením v denních stacionárech, stedišku odlehovacích služeb, stedišku pečovatelských služeb a stedišku osobní asistence (Olomoucký kraj, [online], 2012).

Denní stacionář Domovinka, jehož organizátorem je Charita Záběhová na Moravě, poskytuje denní služby pro osoby s mentálním postižením, tělesným, kombinovaným a zdravotním postižením od 27 - 80 let. Hlavním cílem je integrace osob do společnosti, zabránění izolaci v domácím prostředí a smysluplné vyplnění volného času (Charita Záběhová [online] 2012).

Denní stacionář Okýnko v Mohelnici, jehož organizátorem je také Charita Záběhová, poskytuje sociální, výchovně-vzdělávací a terapeutické služby dospělým lidem s mentálním a kombinovaným postižením a jejich rodinám. Jeho hlavním cílem je integrace lidí do společnosti a pomoc prožití svého života s rodinou v prostředí, kde se cítí dobře. Stacionář

nabízí služby arteterapie, muzikoterapie, fyzioterapie, hipoterapie, canisterapie, soz, nácvik sebeobsluhy a sociální učení a další.

SPMP R Pomněnka Třmperk poskytuje v současné době cílové skupině sociální služby pobytové, terénní i ambulantní v rámci podporovaného bydlení, denního centra, chráněného bydlení, agentury podporovaného zaměstnávání, (Olomoucký kraj, [online], 2012).

1.3 Organizace Dětský klíč Třmperk, o.p.s.

Organizace vznikla 18. 2. 2000, na jejím založení se podílel Mgr. Jan Nedoma, Mgr. Jana Vešelová a Mgr. Kateřina Kenová. Vznik byl iniciován potřebou pomoci handicapovaným dětem a jejich rodičům. Od začátku vzniku je činnost organizace provázána se ST, Z a M Třmperk, kterou navštěvují děti s více vadami a kde je zřízena autistická se speciálním vzdělávacím programem Teacch. V průběhu roku 2002 organizace získala peníze od sponzorů a drobných dárců, zaměstnala koordinátora pro zpracování agendy organizace a uskutečnila se první semináře pro rodiče. Od roku 2003 se začaly realizovat projekty volnočasových aktivit v podobě tělovýchovného kroužku, cvičné kuchyně a canisterapie.

V roce 2004 se klienti DK zúčastnili letního integrovaného pobytu v atmosféře letního tábora a vznikla odlehovací služba do rodin. Organizace také uskutečnila semináře zaměřené na problematiku autismu pro rodiče a pedagogy. Za služby a profesionální přístup ke klientům získal Dětský klíč Cenu Města Třmperk v oblasti sociálních služeb za rok 2005. Od roku 2006 se služby rozšířily o víkendové pobyty a byla otevřena služba Klubovna Dětského klíče. Organizace posílila o dvě pracovní síly, a to sociální a administrativní pracovnice. Dále byl Dětský klíč začleněn do komunitního plánování sociálních služeb města Třmperk.

V roce 2007 v souvislosti s novelizací zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, se organizace stala službou registrovanou Krajským úřadem Olomouckého kraje, jako poskytovatel sociálních služeb pro oblast osobní asistence a odlehovacích služeb. Nově byly realizovány individuální jednodenní výlety. V roce 2009 Dětský klíč zaregistroval novou sociální službu o pobytovou odlehovací službu o tréninkový byt.

V roce 2010 byl zahájen projekt šAutismus není překázkou o program pro mladistvé s autismem a osoby pečující o osobu blízkou, který je podpořen Evropským sociálním fondem v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Za svoje služby byla

v roce 2010 organizace oceněna Cenou Města Tümpferk. V roce 2011 došlo ke změnám v personální oblasti, uskutečnil se seminář Návěst funkční komunikace a strukturovaný přístup a motivací kurz pro osoby pečující na téma syndrom vyhoštění. Pravidelně jednou za měsíc probíhá Klub rodičů. Na začátku roku 2012 se organizace přestěhovala do nových vlastních prostor a v dubnu zaregistrovala novou službu sociální rehabilitace (Interní materiály organizace).

1.3.1 Financování

Stejně jako ostatní neziskové organizace se Detský klíč každým rokem setkává s finanční nejistotou, nikdy není známo, jak bude organizace v grantech úspěšná a jaké finance bude mít k dispozici pro další rok. Každá organizace, která chce bezproblémově fungovat a získat finanční stabilitu, potřebuje mít zajištěné prostředky z grantů, dotací ministerstev, krajů a obcí, zdroje z vlastní činnosti či prodej služeb a propagačních materiálů. Další část tvoří dary od komerčních subjektů, sponzoring a dary od drobných dárců. DK v průběhu svoji existence prošel postupným vývojem (tab. 1)

Rozpočet se sestavuje na základě předchozího období v kombinaci s plánem činnosti na další rok. Plánované činnosti jsou závislé na příjmu finanční dotace a v případě neúspěchu je nutné plány organizace přehodnotit. Základní prioritou při sestavování rozpočtu je pokračovat v zavedených formách služeb pro klienty. Pro zabezpečení kvalitních služeb je potřeba investovat do lidských zdrojů do vzdělávání a odbornost zaměstnanců, tematické kurzy. DK se snaží vytvářet kapitálovou rezervu pro případ, kdy nezíská finanční zdroje, ale i přes všechny úsilí je jeho fungování v neustálém ohrožení.

Rok	Příjmy	Výdaje
2000	126 875	58 549
2001	271 023	284 316
2002	390 686	381 863
2003	597 546	427 408
2004	683 065	660 538
2005	852 000	735 000
2006	1 402 000	950 000
2007	1 589 000	1 012 000
2008	1 714 000	951 000
2009	5 276 000	4 494 000
2010	2 594 000	1 860 000
2011	2 909 000	2 988 000

Tabulka 1 Přehled příjmů a výdajů od roku 2000 do roku 2011 (Zdroj: interní materiály organizace Dtský klíč Těmperk, o.p.s.).

1.3.2 Zkušenosti s projektovým řízením

Dtský klíč Těmperk, obecně prospěšná společnost, je registrována jako poskytovatel sociálních služeb u Krajského úřadu Olomouc. Jedním z nejdůležitějších zdrojů jsou projekty, se kterými má organizace dobré dlouholeté zkušenosti. Na přípravu projektů se vždy podílejí všichni zaměstnanci. Řízení projektů zajišťují zaměstnanci s odpovídajícími znalostmi a zkušenostmi. Projekty jsou zaměřeny především na sociální služby a realizace volnočasových aktivit s osobní asistencí a odlehčovací služby.

V roce 2012 probíhala realizace následujících projektů :

Název projektu: *ŠAutismus není překázkou*

Záměr: Projekt se zaměřuje na podporu začlevení osob ohrožených sociálním vyloučením do společnosti a na trh práce. Hlavním cílem je postupné odstraňování bariér, které brání mladistvým s diagnostikovanou poruchou autistického spektra v přístupu ke vzdělání a zaměstnání. Druhotným cílem je umožnit sociální začlevení osob pečujících o osobu blízkou a podpořit je v návratu na trh práce. Realizace projektu je 36 měsíců ,

rozpočet činí 3 068 467,60 Kč a je financován z OP LZZ. (interní materiál Dtský klíč Třmperk, o.p.s.).

Název projektu: *šOsobní asistence a odlehovací služba pro děti a mladé lidi s poruchami autistického spektraš*

Zaměření: Cílem je zvýšení kvality života dětí a mládeže s PAS. Pomoci jim zapojit se do aktivit, které jsou jim vzhledem k jejich handicapu obtížně dostupné a zároveň odlehčit rodičům dětí s PAS. V rámci projektu jsme posílili kapacitu odlehovacího bytu a lépe tak jsme uspokojili potřeby rodin s dětmi s PAS. Realizace projektu probíhala od 1. 12. 2011 do 30. 11. 2012 a výše nadávkového příspěvku byla 600 000,- Kč. Projekt byl financován z nadávkového příspěvku nadace Naše dítě. (interní materiál Dtský klíč Třmperk, o.p.s.).

Název projektu: *šRodina a handicapš*

Zaměření: Cílem projektu je pomoci rodinám pečujícím o dítě s handicapem při zabezpečování rovných podmínek ve společnosti, vytvářet vhodné podmínky pro skloubení nároků péče o nezaopatřené dítě s handicapem s osobním životem, podpořit individuální službu osobní asistence a zapojit rodiny s handicapem do běžného života. Realizace projektu probíhá od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2014. Sub-projekt byl podpořen z Programu Týčarsko-české spolupráce z blokového grantu Nadace Partnerství a jeho rozpočet je 2 199 312,- Kč. (interní materiál Dtský klíč Třmperk, o.p.s.).

Název projektu: *šOsobní asistence a odlehovací službyš*

Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu vku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Odlehovací služby poskytujeme ve formě ambulantních a pobytových služeb. Cílem služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek. Jedná se o dotace pro poskytovatele sociálních služeb ze státního rozpočtu (MPSV). Projekt probíhal od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 a jeho dotace činila 413 000,- Kč. (interní materiál Dtský klíč Třmperk, o.p.s.).

1.4 Průzkumné –etění mezi rodiči Dtského klíče

Cílem mého průzkumného –etění bylo zjistit, jak jsou rodiče o osoby pečující spokojeni s poskytovanými sociálními službami a zda by na základě svých připomínek mohli zájem

o rozšíření nabízených sociálních služeb.

1.4.1 Plán průzkumného šetření - charakteristika respondent

Průzkum byl proveden v červenci 2012 v Důtký klíč Těmperk, o.p.s. Jako cílovou skupinu mého průzkumného šetření jsem zvolila osoby s PAS a rodiče dětí a mladistvých osob s PAS, kterým Důtký klíč Těmperk, o.p.s. poskytuje sociální služby. V rámci poskytovaných služeb Důtký klíč umožní nejen svým klientům možnost flitb flitb s sobem flitb svých vrstevníků, ale také jejich rodičům osobám pečujícím - poskytuje čas potěbný k odpočinku, regeneraci sil, vyřízení si různých osobních záležitostí, tím také dává rodičům možnost vnovat se zdravým sourozencům a skloubit flitb rodiny s péčí o handicapovaného člena rodiny.

1.4.2 Metody sběru dat a sběr dat

Jako základní přístup pro sběr dat jsem zvolila metodu kvalitativní, a to techniku sběru dat prostřednictvím nestandardizovaného dotazníkového šetření, s otevřenými otázkami a také otázkami s možností výběru (viz. Příloha 1).

Prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření jsem zjistila spokojenost rodičů osob pečujících - s poskytovanými sociálními službami v organizaci Důtký klíč Těmperk o.p.s., a jejich názory na možné zlepšení poskytovaných služeb. Pomocí výzkumných metod a technik sběru dat jsem se pokusila proniknout do určitého výseku objektivní reality a prostřednictvím mého průzkumu jsem získaná data následně vyhodnotila metodami analýzy a syntézy, dedukce a fenomenologické interpretace (Schneider, 1989).

Na základě fládosti jsem uskutečnila v organizaci Důtký klíč Těmperk, o.p.s. dotazníkové šetření v období červenec - srpen 2012. Šetření proběhlo formou anonymní, předáním dotazníků s fládostí o spolupráci a instrukcí rodičům osobám pečujícím o klienty Důtkého klíče. Získaná data jsem následně vyhodnotila, porovnála s poskytovanými službami v obci a okolí a na základě zjištěných skutečností jsem zpracovala návrh na rozšíření poskytovaných sociálních služeb v organizaci Důtký klíč Těmperk, o.p.s.

1.4.3 Analýza dat - vyhodnocení dotazníku

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na zjištění spokojenosti i případné nespokojenosti rodičů (zákonných zástupců) se sociálními službami poskytovanými Důtkým klíčem

Úmperk, o.p.s. Celkový počet dotazovaných respondentů byl 18 rodičů (zákonných zástupců), dotazník vrátilo 17 dotázaných. V rámci dotazníkového šetření respondenti odpovídali na následující otázky takto:

Na otázku 1.1 odpovědělo 17 respondentů, nabídku poskytovaných služeb považuje 11 z nich za naprosto dostačující, 6 respondentů ji považuje za spíše dostačující. Nikdo nevyjádřil naprostou nespokojenost.

Na otázku 1.2 odpovědělo celkem 17 respondentů, z nichž 10 považuje časovou dostupnost poskytovaných sociálních služeb za naprosto vyhovující, 6 respondentů ji považuje za spíše vyhovující a jeden za spíše nevhovující.

Na otázku 1.3 odpovědělo celkem 17 respondentů, z nichž je 12 naprosto spokojeno s přístupem osobních asistentů a 5 je spíše spokojeno. Nespokojenost, nikdo nevyjádřil.

Na otázku 1.4 odpovědělo celkem 17 respondentů a všichni jsou s celkovým prostředím a vybaveností organizace Důtký klíč Úmperk, o.p.s., spíše spokojeni. Na otázku, co se Vám konkrétně nelíbí, nevedl ani jeden z respondentů žádnou připomínku.

Na otázku 1.5 odpovědělo celkem 16 respondentů, z nichž považuje komunikaci organizace s klienty a jejich rodinami a celkovou informovanost o nabídce i přiblížení služeb za naprosto dostačující 9 respondentů, 6 ji považuje za spíše dostačující a 1 za spíše nedostačující.

Na otázku 1.6 odpovědělo celkem 17 respondentů, z nichž 12 by mělo zájem účastnit se víkendových výletů a odpoledních aktivit rodičů společně s dětmi, zatímco 5 respondentů by o tyto aktivity zájem nemělo. Rodiče v rámci dotazníkového šetření uvedli, že by uvítali 4 - 5 víkendových výletů za rok a 1 krát za měsíc společnou odpolední aktivitu pro rodičů společně s dětmi. Měli by také zájem o další aktivity: Výlety do hor, návštěvu bazénů a koupaliště, hippoterapie, canisterapie, dětské hřiště, návštěvu zoologické zahrady, aquaparku, bowlingu a solné jeskyně.

V druhé části dotazníku byl celkový počet respondentů 17, rodiče hodnotili pouze služby, které jejich děti využívají. Jednotlivé položky služeb byly hodnoceny jako ve škále známky 1-5, tj. 1 - nejlepší, 5 - nejhorší. Svě hodnocení rodiče vyjádřili zakroužkováním známky.

Respondenti u otázky . 1 vyhodnotili časovou dostupnost kroufku TV známku 1 celkem 11 krát a známku 3 celkem 1 krát. Úroveň prostě vyhodnotilo 6 respondentů známku 1, dva známku 2 a jeden známku 4. Finanční náročnost ohodnotilo 7 respondentů známku 1, čtyři známku 2 a jeden známku 3. Zbývající klienti tlocvi nikdy nenavštívili. Jeden rodič navrhuje změnu tlocvi, jelikož stávající tlocvi na není bezbariérová. Kroufek využívá 12 klientů .

Respondenti u otázky . 2 považují časovou dostupnost kroufku sociálních dovedností za dostatečnou a ohodnotili ji desetkrát známku 1, prostě osmkrát ohodnotili známku 1 a dvakrát známku 2. Finanční náročnost ohodnotilo sedm respondentů známku 1 a tři známku 2. Kroufek využívá 10 klientů .

U otázky . 3 uvedlo osm respondentů , že časovou dostupnost kroufku hippoterapie hodnotí známku 1 a dva známku 2. Prostě ohodnotilo šest respondentů známku 1, dva známku 2 a dva známku 3. Finanční náročnost ohodnotilo 6 respondentů známku 1 a čtyři známku 2. Kroufek využívá 10 klientů .

U otázky . 4 ohodnotilo 9 respondentů časovou dostupnost odlehovacích služeb klubovny známku 1. Prostě ohodnotilo osm respondentů známku 1 a jeden známku 2. Finanční náročnost ohodnotilo 7 respondentů známku 1 a dva známku 2. Odlehovací službu využívá 9 klientů .

U otázky . 5 ohodnotilo 9 respondentů časovou dostupnost služby odlehovacího bytu známku 1, dva známku 2 a jeden známku 4. Prostě hodnotí 11 respondentů známku 1 a jeden známku 2. Finanční náročnost ohodnotilo všech 12 respondentů známku 1. Odlehovací službu využívá 12 klientů .

U otázky . 6 ohodnotilo 12 respondentů časovou dostupnost letního prázdninového pobytu známku 1. Opět 12 respondentů ohodnotilo prostě známku 1 a finanční náročnost 8 respondentů ohodnotilo známku 1, dva známku 2 a dva známku 3. Užívá 12 klientů .

Službu Sociální rehabilitace v současné době využívají 4 klienti. V nejbližší době by chtěli službu využívat další 4 respondenti a to 1-2 týdně. Rodiče projeví zájem zejména o individuální nácvik sociálních dovedností a v té samostatnosti, podporované zaměstnávání, kurz nakupování o vyšší úrovni, tréninková dílna, nácvik péče o domácnost,

cestování o vyšší úroveň .

Na otázku . 8 zda ve službách Dtského klíe výrazně něco chybí, odpovědělo všech 17 respondentů NE.

V otázce . 9 nebyly připomenuty žádné námítky, mezi ostatně připomínky patila pochvala pro osobní asistenty a paní Nedomovou a poděkování za jejich práci.

1.4.4 Vyhodnocení dat dotazníkového šetření a porovnání s výsledky analýzy sociálních služeb v Třemperku a okolí

Z vyhodnocení dotazníkového šetření vyplývá, že většina rodičů je naprosto spokojená s celkovou úrovní poskytovaných služeb Dtským klíem Třemperk, o.p.s. časová dostupnost a prostředí, ve kterém se jednotlivé kroužky konají, byly rodiči hodnoceny známkou 1 a 2. Mezi připomínky patila malá kapacita odlehovacích služeb a termín pro odlehovací byt. Méně jsou některé rodiče spokojeni s informovaností a komunikací o aktivitách v jednotlivých kroužcích. Navrhují podávat informace například formou emailu o tom, co se klienti naučí a na co se mohou zaměřit doma. Rodiče klientů nad 15 let projeví zájem o službu sociální rehabilitace, její rozšíření a více informací o této poskytované službě. Rodiče by uvítali účast i víkendové aktivity jak pro samotné klienty, tak pro rodiče s dětmi. Dále představí nabídku kroužků a podnětných aktivit pro děti. Nespokojenost vyjádřila část rodičů s finanční náročností poskytovaných služeb.

Z analýzy poskytovaných sociálních služeb v Třemperku a jeho okolí, které mohou využívat osoby s PAS, vyplývá, že v Třemperku a jeho blízkém okolí pro volnočasové aktivity osob s PAS lze využít pouze službu SPMP R Pomněnka Třemperk, která má cílovou skupinu také osoby s kombinovaným postižením a poskytuje sociální služby také osobám s PAS v rámci denního centra. Centrum poskytuje sociální služby osobám od 16 - 64 let. Dále je možné využít službu denního stacionáře Domovinka v Záběhu, jeho cílovou skupinou jsou osoby od 27 do 80 let a denní stacionář Okýnko Mohelnice, který má také cílovou skupinu od 19 do 64 let.

Klienty Dtského klíe Třemperk, o.p.s., jsou osoby s PAS ve věku od 3 do 22 let, možnost využít těchto dalších sociálních služeb má pouze několik klientů Dtského klíe. Dalším důležitým faktorem je, že osoby s PAS a klienti Dtského klíe jsou většinou osoby ve III. nebo IV. stupni závislosti. Potřebují doprovod další osoby do všech aktivit, což

by mohlo být pro rodiče (osoby pečující) velkým problémem, pokud by museli vozit děti do vzdálenějších míst.

Jelikož rodiče projevili zájem o rozšíření nabídky volnočasových aktivit Dětského klíče Těmperk, o.p.s., a také na základě zjištěných skutečností k možnostem využití dalších sociálních služeb v Těmperku a okolí, navrhla jsem v následující části realizaci nového volnočasového kroužku – Tancování s Martinou – který by rozšířil nabídku poskytovaných sociálních služeb Dětského klíče Těmperk, o.p.s., v rámci služeb osobní asistence.

2 CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

Ve druhé části své práce uvádím důvody, které mne vedly k návrhu projektu na rozšíření sociálních služeb organizace Dětský klíč Těmperk, o.p.s., a cíle, které bych prostřednictvím projektu ráda naplnila.

Předkládám zde také pohled nejnovějších poznatků o problematice poruch autistického spektra a poznatky o volném pádu a poruchách autistického spektra.

2.1 Předmět projektu

Důvodem pro návrh realizace nového kroužku byly výsledky dotazníkového šetření mezi rodiči klientů Dětského klíče a analýza poskytovaných sociálních služeb v Těmperku a okolí pro osoby s PAS. Navrhovaný kroužek rozšíří nabídku poskytovaných služeb Dětského klíče Těmperk, o.p.s. pro osoby s PAS. V terapeutickém kroužku, který organizace v současné době poskytuje, je dostatek atraktivních a přesně strukturovaných aktivit na daném stanovišti. Díky strukturalizaci a individualizaci při práci s klienty zde však nedochází k osobnostnímu vyjádření a vybití nahromaděné energie a tělesnému uvolnění. Prostřednictvím kroužku ŠTancování s Martinou mohou klienti projevit své emoce.

2.2 Cíl projektu

Dětský klíč Těmperk v rámci své činnosti nabízí sociální služby pro osoby s poruchami autistického spektra. Pro práci s těmito lidmi je velice důležitá motivace, často dochází k negaci již naučeného a rozšírování nabídky aktivit je cestou k aktivnímu zapojení klientů.

Cílem projektu je navrhnout zavedení nové aktivity v rámci poskytovaných sociálních služeb osobní asistence, a to kroužku ŠTancování s Martinou, který v konečném důsledku umožní rozvoj schopností dětí s PAS v oblasti vnímání, motoriky a sebeobslužných dovedností, zlepšení sociální komunikace a samostatnosti. Projekt pomůže zapojit děti do zájmového kroužku, ve kterém se mohou rozvíjet a zdokonalovat. Integrace umožní dětem rychlejší adaptaci v cizím prostředí. Tímto se zvyšuje jejich zájmy na plnohodnotný život a uplatnění v dospělosti.

Taneční a relaxační kroužek se zaměřuje na prvky taneční terapie, která pomáhá klientům k získávání nových dovedností. Tanec probíhá především v neverbální rovině a vnímáme jej jako prostředek k bezděčnému vyjádření emocí. Osobám, které mají problémy s komunikací a navazováním sociálních vztahů tak tanec umožní rozšířit své možnosti zprostředkování pocitů a silných emocí.

Kalishová v publikaci o práci s autisty a použití pohybové terapie uvádí, že prvním úkolem v pohybové terapii s autistickým dítětem je přistoupit k dítěti z primitivní senzomotorické roviny a společně s ním zkoumat rytmy, vokalizace a intonace tla. Je to pokus jak, získat jeho pozornost a snad i dojít k emocionálnímu kontaktu. Neméně důležité je pomoci mu formovat obraz tla, nebo autistické dítě nemá nevytvořenou intrapsychickou reprezentaci svého vlastního tla. Terapeut by měl mít tuto skutečnost na paměti, když dítěti pomáhá prostřednictvím taneční terapie budovat nové psychické struktury a koncepty. (Holos, [online], 2013).

Cílem navrhované aktivity bude vedle terapeutické a relaxační funkce také nácvik práce ve skupině, koordinace jednotlivých prvků a sestavení společné choreografie.

Ke skupinové formě tance Kalishová dále uvádí, že tanec je spíše terapie kolektivní, která vyúsťuje interpersonálních interakcí a samostatnosti ve skupině, v-akce pro sobě, zvláště u izolovaných a depresivních pacientů. Společně prováděná energizující taneční aktivita zvyšuje skupinovou kohezi a tvoří základ atmosféry psychologického bezpečí. (Holos, [online], 2013).

2.3 Porucha autistického spektra - charakteristika

„Myslím v obrazech. Slova jsou pro mě cizím jazykem. Mluvená i psaná slova si překládám do barevných filmů doplněných zvukem, které v mé hlavě běží jako videokazeta. Když se mnou někdo mluví, jeho slova hned překládám do obrazů.“

Temple Grandin, doktorka zoologie a žena s PAS

Autismus patří do skupiny pervazivních vývojových poruch, v současné době se uplatňuje termín poruchy autistického spektra. Jedná se o velmi široké vývojové postižení, kdy osoba s autismem ztrácí schopnost najít a pochopit smysl našeho společenského a komunikativního světa (Thorová, 2006).

šPervazivní vývojové poruchy se adí mezi závažné poruchy d tského mentálního vývoje. Slovo pervazivní znamená v-e pronikající a vyjad uje fakt, že vývoj dít te je naru-en do hloubky v mnoha sm rechõ (adilová, J n, Thorová,2007, s. 12).

Poruchy autistického spektra jsou považovány za vrozené, nejsou zp sobeny chybným výchovným vedením a adíme je mezi neurovývojové poruchy na neurobiologickém základ (Thorová, 2006). Slovo autismus je odvozeno z eckého õ*autos ó sámö*. Nemusí to znamenat, že chce být sám, ale že neví jak kontakt navázat (Richman, 2006).

Lidé s autismem flijí ve svém vlastním sv t , na-emu sv tu nerozumí, nebo jen s obtířemi a vnímají ho jako chaos. Mají problém s komunikací a jazykem a uzavírají se do sebe. Uzav enost je základní podstata této nemoci, proto nejvíce dít ti rozumí jeho rodi e, kte í dovedou p esn ě interpretovat jeho reakce (Thorová, 2006).

Autismus je nevylé itelný, jedná se o trvalé postifení mozku. První symptomy se projevují jifl p ed t icátým m sícem v ku dít te, kdy nej ast ji bývá ukazatelem porucha v komunikaci. Díky v asné diagnóze lze dít rozvíjet a vyrovnávat jeho deficity.

Diagnostika autismu se provádí vřdy na základ ur ité sumy symptom ve specifických oblastech, ne na základ jen n kolika projev (Thorová, 2006).

Lidé s autismem jsou jiní, kv li svému handicapu jinak vnímají a chápou sv t, který je obklopuje. Jejich chování je odli-né a mnohdy obtířn pochopitelné.

2.3.1 P í iny vzniku

Tato otázka je velmi astá, ale prozatím jsou p í iny vzniku autismu velkou neznámou. Výskyt záleřlí na individualit jedince a celé ad faktor . Obecným p edpokladem je vliv genetických vad, chemických proces v mozku, infek ní onemocn ní, rizikové faktory spojené s t hotenstvím (expozice thalidomidu, rubeola) a porodem (Thorová, 2006).

S. Richman poukazuje na to, že *šautismus se vyskytuje v celém sv t , bez ohledu na etnikum, zem pisnou polohu i sociální postavení. Specifická etiologie autismu zatím není známa. P evládá názor, že autismus má biologický p vod, na vzniku syndromu se pravd podobn podílí i mnohé dal-ě faktoryõ (Richman, 2008, s. 12).*

2.3.2 Výskyt lidí s poruchou autistického spektra

Dle nejnovějších výzkumů porucha autistického spektra postihuje každé 110. narozené dítě. Hrubý odhad výskytu osob s PAS v České republice je 60 000 a každý rok přibývá 540 nových narozených.

Výskyt lidí s poruchou autistického spektra		
Diagnóza	Počet osob žijících v ČR	Počet narozených dětí ročně
Dětský autismus	15 000	135
Atypický autismus	30 000	270
Rettův syndrom	1 000	9
Jiná dezintegrační porucha v dětství	100	0,9
Aspergerův syndrom	15 000	135
Poruchy autistického spektra (PAS)	60 000	540

Tabulka 2 Hrubý odhad výskytu pervazivních vývojových poruch v České republice (Thorová, 2006, s. 226).

Poměr diagnostikovaných chlapců je výrazně nižší než u dívek. Australský psycholog Attwood odhaduje skutečný poměr chlapci: dívky na 4:1, u Aspergerova syndromu dokonce v poměru 8:1. Výjimkou je Rettův syndrom, kterým trpí pouze děvčata. Nepoměr v pohlaví je připisován tomu, že dívky jsou díky sociálnímu kontaktu, verbálnímu projevu a přímým zájmům schopny své deficity dohnat. U chlapců se často vyskytuje hyperaktivita a agresivní chování (Thorová, 2006).

Vývoj a statistická četnost výskytu poruch autistického spektra se neustále zvyšují. Podle mezinárodních statistik v 80. letech byla četnost 10-25 diagnostikovaných na 10 000 obyvatel. V průběhu 90. let se výskyt autismu zvýšil na 50/10 000 obyvatel. Jednadvacáté století přineslo nové epidemiologické studie a četnost výskytu je 60/10 000 obyvatel. Dostáváme se tedy k výskytu poruch autistického spektra na 0,5% v populaci. Výskyt

poruch autistického spektra je způsoben rozdílnými hranicemi diagnostických kritérií a zlepšením schopností odborníků, tudíž se nemusí jednat o faktické zvýšení autismu (Thorová, 2006).

2.3.3 Triáda problémových oblastí vývoje u poruch autistického spektra

Lidé s poruchou autistického spektra se od sebe navzájem odlišují, každý z nich je jiný, co platí u jednoho, nemusí platit u druhého. Musí se k nim přistupovat individuálně. Jediné, co mají společného, jsou problémy, které jsou identifikovány ve těchto oblastech: v oblasti sociální interakce, představitosti a komunikace.

Sociální interakce

Porucha sociální interakce se u dětí výrazně odlišuje, záleží na hloubce postižení. U některých dětí může úroveň sociálních dovedností dosahovat dvou let, jiné se mohou nacházet na úrovni nižších dětí. Nejčastější problémy sociálního chování u dětí s autismem: nedodržují společenské normy a konvence, reciprocity a snaha o sdílení pozornosti, nevyhledávají vztahy s lidmi, nepoužívají oční kontakt, neberou ohled na okolí, na city ostatních lidí. Nejsou schopni zapojit se do rozhovoru, mají problém s vytvořením přátelského vztahu (Adilová, Jón, Thorová a kol., 2007).

Představitost

Šnarovaná schopnost imitace a symbolického myšlení způsobuje, že se u dítěte nerozvíjí hra, tedy jeden ze základních kamenů učení a potažmo celkového vývoje (Thorová, 2006 s. 117). Dítě tak upřednostňuje aktivity, které obvykle vykonávají mladší jedinci, vyhledává předvídatelnost a upíná se na jednoduché stereotypní činnosti. Další problémy v představitosti-rituály, odpor ke změnám, sbírání předmětů, úzkost, strach, extrémní reakce na zvuky, zvláštní zacházení s hračkami a další (Adilová, Jón, Thorová a kol., 2007).

Komunikace

Porucha komunikace se u dětí s autismem projevuje na úrovni receptivní (porozumění) a expresivní (vyjadřování), verbální i neverbální. Zhruba polovina dětí s poruchou autistického spektra si nikdy neosvojí řeč na takovou úroveň, aby sloužila ke komunikačním účelům (Thorová, 2006, s. 98). Děti mají problémy se sociální komunikací, echolálií, zájmeny, abstrakcí, často nechápou symboly a souvislosti. Obtížně nechápou význam toho, co

žim kdo říká. Slovo, kterému rozumí v jedné situaci, může být v jiné nesrozumitelné. Asi u 40% autistických dětí se nevyvine věc (Richman, 2006).

2.3.4 Kategorie pervazivních vývojových poruch

Dětský autismus

Štěpský autismus tvoří jádro poruch autistického spektra (Thorová, 2006, s. 177). Poruchy se projevují ve těchto klíčových oblastech triády sociální interakce, komunikace a představitost. Lidé s autismem mohou trpět různými dysfunkcemi, viditelnými náznaky, jako je odlišné, stereotypní a bizarní chování. Přibližně u 75% se v určitém stupni vyskytuje mentální retardace. Specifické projevy deficitů se mohou vyskytnout i u osob s PAS. Závažnost poruchy může mít různý stupeň (Thorová, 2006).

Aspergerův syndrom

Lidé s Aspergerovým syndromem mají kvalitativní postižení v oblasti sociálních vztahů a vyznačují se stereotypními vzorci chování, zájmy a aktivitami (Americká psychiatrická asociace, 2000). Projevy postižení jsou nejvíce v oblasti komunikace a sociálního chování, obtížně navazují vztahy a chápou mimoslovní komunikaci. Vyskytují se u nich problémy s grafomotorikou (psaní, kreslení), orientačními schopnostmi, abstraktním uvažováním. Často trpí úzkostmi, depresemi a dochází u nich k podceňování. Lpí na svých rituálech a vyznačují se nestandardními zájmy. Není zde předpokládána mentální retardace (Boad, 2011).

Mnozí lidé s Aspergerovým syndromem mají různé fyzické problémy, trpí motorickou neobratností nebo jsou silně citliví na smyslové podněty (doteky, zvuky, pachy a vůně, teplotu, bolest a pohyb). Tyto problémy se vyskytují navzdory průměrnému, a dokonce nadprůměrnému intelektu (Nancy, 2011, s. 13).

Atypický autismus

Podle K. Thorové se jedná o velmi heterogenní diagnostickou jednotku. Atypický autismus zcela nenaplní kritéria dětského autismu, liší se dobou vzniku, protože narušený vývoj se stává zejména po třetího roce života dítěte a není zcela naplněn základní triádou – nejvíce v jedné z oblastí není výrazně narušena. U osob lze pozorovat lepší sociální a komunikační dovednosti, méně stereotypní zájmy a rituály. Potíže bývají zejména s navazováním vztahů s vrstevníky a přecitlivlost na specifické vnější podněty. Atypický

autismus nemá přesně vymezené hranice a neexistují zde speciální škály k přesné diagnostice (Hrdlička, Komárek, 2004).

Rettův syndrom

Štít chápou, ale je obtížné k nim proniknout (Thorová, 2006, s. 221).

Jedná se o specifické neurologické postižení, které má dopad na somatické, motorické a psychické funkce. Charakteristický je téměř normální časný vývoj, pak následuje prudký nástup regrese - zpomalení růstu hlavy, ztráta řeči a manuálních dovedností. Porucha lze prokázat genetickým vyšetřením a vyskytuje se pouze u dětí. *Štítina Rettova syndromu je známá, mutace genu je situována na raménku chromozomu X a má mnoho podob. Tato roznorodost se podílí na variabilitě projevu Rettova syndromu* (Autismus.cz, [online] 2012).

Dívky s Rettovým syndromem jsou postiženy mentální retardací a často i trvalou invaliditou. Také se udává, že u 80 % dívek je přítomna epilepsie, četnost záchvatů je pravděpodobně způsobena malým obvodem hlavy (Čadilová, Jón, Thorová, 2007).

Dezintegrační porucha

U dezintegrační poruchy je typický normální vývoj dítěte do dvou let, poté nastane regres dosud nabytých schopností. Během krátké doby dochází ke zhoršení komunikačních a sociálních dovedností a často nastupuje chování typické pro autismus (ztráta zájmu o sociální okolí). Děti s touto poruchou jsou emocionálně labilní, hyperaktivní, často trpí úzkostmi, poruchy spánku, záchvaty vzteku a reakce na jejich sluchové podněty je abnormální. Proti osobám s destrukčním autismem jsou agresivnější a mentálně retardované. Opatovné zlepšení dovedností může, ale také nemusí nastat. Normy však není nikdy dosaženo. Výskyt této poruchy je poměrně vzácný 6/100 000 (Fombonne, 2002 in Thorová, 2006).

Jiné pervazivní vývojové poruchy

Diagnostická kritéria Jiné pervazivní vývojové poruchy nejsou přesně definovány, jedná se o kategorii, která se v Evropě neúplně. V praxi se do této kategorie zařazují dva typy dětí. Děti, jejichž kvalita komunikace, sociální interakce i hry je narušena, ale ne ve všech mnohostvích. *Štítina hraniční symptomatiku, konec autistického spektra, konec*

autistického spektra, spí-e s nespecifickými symptomy, cofl ale neznamená, fle dít je na pé i nenáro néõ (Thorová, 2006, s. 204).

Druhou skupinu tvo í d tí, které mají výrazn ě narou-enou p edstavivost, t fko rozeznávají rozdíl mezi realitou a fantazií. Zp sob komunikace a sociálního chování vykazují minimální znaky typické pro autismus. Pat í sem d tí nap . se schizotypními rysy (Komárek, Hrdli ka, 2004).

2.3.5 Autismus a volný as

šVolný as je doba, kdy si své ěinnosti m flame svobodn ě vybrat, d láme je dobrovoln ě a rádi, p iná-ejí nám pocit uspokojení a uvoln ěníõ (Pávková a kol., 2006, s. 13). Je to opak doby nutné práce a povinností.

D tí s autismem mají problém s vypln ěním volného asu. Jejich volný as se d lí na strukturovaný a nestrukturovaný. Strukturovaný je organizovaný a má p esn ě ur ené podmínky. Strukturována hra d lí ěinnost na jednotlivé komponenty, tak fle dít chápe jednotlivé ásti a hra dostává smysl. *šNestrukturovaný volný as je dobou odpo ěnku, relaxace, p estávky mezi jednotlivými ěinnostmiõ (adilová, fiampachová 2008, s. 28).* Dít tento as vypl uje samo svými oblíbenými ěinnostmi. N komu to p ějde nesmyslné, ale d tí s autismem je pot eba u ěit jak trávit sv ěj volný as. Vfdy pouflíváme vizuální podporu, aby dít v d lo kdy, co a jak dlouho to bude trvat. Aktivita musím být p ěizp sobeny tak, aby odpovídaly individuálním schopnostem dít ěte. Charakteristickým znakem t chto d tí je sklon ke speciálním a velmi vyhran ěným zájm m, o kterých pak dokáflí shromáfdit extrémní mnoflství informací (adilová, fiampachová, 2008).

Hra je u d tí s autismem zam ěna na dominantní oblast, která je pro dít zajímavá a zapl uje jeho ve-kerý volný as. P evládá v ní stereotypie a nem ěinnost. Funk ní hra se u d tí vyskytuje mén ě. V t-ina d tí pot ebuje strukturovaný volný as (adilová, fiampachová 2008, s. 28).

3 NÁVRH PROJEKTU - POHYBOVÝ A RELAXAČNÍ KROUŽEK ŠTANCOVÁNÍ S MARTINOŮ

V následující části předkládám návrh na realizaci projektu rozvoje sociálních služeb na základě stanoveného základního cíle mé práce:

Návrh projektu na rozvoje sociálních služeb pro osoby s PAS, klienty Dtského klíče Tmperk, o.p.s. - pohybový a relaxační kroužek šTancování s *Martinou*.

Ve této části uvádím nabídku souasných sociálních služeb poskytovaných Dtským klíčem osobám s PAS, plán realizace projektu, cíl projektu, popis projektu, personální a finanční zajištění projektu, udržitelnost, časový harmonogram projektu a jeho propagaci.

Klienti DK pracují v několika různých kroužcích, které jsou přizpůsobovány individuálním potřebám osob s PAS. Vzhledem k tomu, že osoby takto handicapované potřebují pro vlastní motivaci i nové podněty, vznikla myšlenka zařazení tanečních prvků v rámci volnočasové aktivity. Pohybový a relaxační kroužek šTancování s *Martinou* by v sobě spojoval nejen pohybovou část zaměřenou na nácvik tanečních kroků, ale také prvky relaxace. Kroužek by vedla jedna z erudovaných asistentek, která má dlouholetou praxi v práci s osobami s PAS. Tato asistentka ve svém volném čase vede taneční kroužek pro zcela zdravé jedince a má tedy i taneční praxi.

Volnočasové aktivity představují ideální prostor, kde se může dítě realizovat, kde může prozkoumávat své síly, testovat své dovednosti a učit se novým věcem, získávat nové zážitky.

Rozvoje nabídky volnočasových aktivit o taneční kroužek umožní klientům smysluplně využít volný čas, který tráví mimo domov. Jednotlivé činnosti v kroužku budou samozřejmě rozvrženy za pomoci strukturalizace a vizualizace času, prostoru, v cílech a činnostech, které jsou pro autisty nezbytné. Bude přihlíženo na individuální potřeby jednotlivých osob a aktivizaci každého dítěte.

Všechny aktivity musí být realizovány tak, aby odpovídaly jejich potřebám, měla by předejít jasnou strukturu a klienti byli doprovázeni svými osobními asistenty.

3.1 Cílová skupina

Nová aktivita se primárně zaměřuje na klienty DK, tedy na osoby s PAS. Zařazení budou všichni klienti, kterým to umožní uje jejich aktuální psychosomatický stav. Zúčastnit se mohou všichni klienti, kterých je v současné chvíli 21 a jsou ve věku od 5 do 21let.

Cílovou skupinou budou i zákonní zástupci klientů, kterým nabízené služby přinesou zlepšení kvality života v komunitě rodin dlouhodobě pečujících o zdravotně postižené dítě /mladistvého. Poskytnutí času k regeneraci sil, aktivnímu i pasivnímu odpočinku, relaxaci a nabídnutí možnosti vzdělávání a dalšímu zapojení do běžného života apod. osobám dlouhodobě pečujícím o zdravotně postižené dítě /mladistvého jako prevenci syndromu vyhoření.

3.2 Popis projektu

Plánovaný projekt bude zařazen do nabídky volnočasových aktivit od školního roku 2013/2014. Taneční kroužek by probíhal vždy jedenkrát týdně. Kapacita kroužku je vzhledem k náročnosti omezena na osm klientů. Není nutné, aby se kroužku vždy zúčastňovaly stejné osoby, ale naším cílem bude, aby si v první fázi tuto aktivitu vyzkoušelo co nejvíce klientů.

Navrhovaný kroužek je zajímavý svým specifickým zaměřením na tanec a zároveň relaxaci dále na hravé cvičení, při kterém jsou použity říkanky, písničky, motorické pomůcky, cvičební pomůcky. Klienti budou v rámci těchto aktivit vedeni k získávání dalších nezbytných dovedností, jako je spolupráce, improvizace, nácvik nápodoby, vzájemná komunikace. V aktivní části kroužku se děti učí zařadit do kolektivu, toleranci, trpělivosti, rovnováze, motorickým dovednostem.

Kroužek by probíhal v Zábavném centru Maják v Těmperku. Majitelé tohoto zařízení dlouhodobě poskytují bezplatně jednotlivé součásti jako relaxační bazén, solnou jeskyni, bowling, konferenční sál a jsou ochotni rozšířit spolupráci i na další prostory.

Zrcadlový sál svou dispozicí vyhovuje požadavkům na prostory realizace tanečního kroužku. Nejen, že se nachází v bezprostřední blízkosti sídla DK, ale nabízí dostatečně velký a slunný prostor s nezbytným zázemím. Prostor sálu bude rozdělen na dvě části, kdy jedna část bude sloužit jako relaxační, nácviková a druhá část jako taneční parket.

od roku 2003 v pronajaté tlocví n , vřdy v pr b hu –kolního roku v pond lí a ve tvrtek. Innosti jsou p edem dány a p izp sobeny konkrétnímu jedinci prost ednictvím rozvrhu z piktogramu (obrázek struktury). Tlocví na je vybavena speciálními sportovními pom ckami, nap íklad trampolína o pr m ru t i metry, flín nky, rehabilita ní mí , reflexní masáflní jeřci, kladina, rotana twister, stepper a basketbalový ko– (interní materiály organizace D tský klí TMperk, o.p.s.).

Kroufek sociálních dovedností

V rámci krouřku klienti získávají pracovní dovednosti a návyky spojené s domácími pracemi a p i práci s jednoduchými domácími spot ebi i. Jedenkrát týdn probíhají v cví né kuchy ce nácviky jednoduchých sebe obsluřných dovedností zejména v oblasti p ípravy jídla. Osobní asistent pracuje s d tmi individuáln , pomocí procesuálního schématu (obrázek), kde je celý postup rozřzován na jednotlivé kroky, a dít tak ví, co má d lat. U í se nap íklad krájet chleba, mazat rohlíky, p ípravit si toust, pomazánku, ovocný pohár, párek v rohlíku nebo uva it si aj. Sou ástí je i mytí nádobí a úklid pracovního stolu. Tyto innosti, pro nás zdánliv jednoduché, jsou pro d ti s autismem velmi obtířné a je pot eba je dlouhodob a intenzivn procvi ovat, aby dít zvládlo innosti naprosto samostatn , nap íklad i bez prostých verbálních pokyn . Takto získané dovednosti zvy–ují klientovu schopnost nezávislosti na jiné osob a jeho sob sta nost (interní materiály organizace D tský klí TMperk, o.p.s.).

Muzikoterapie

Kroufek, kde pod vedením osobní asistentky probíhá hra s prvky muzikoterapie, se uskute uje kařdou st edu. D ti se zde b hem hodin u í vnímat zvuky hudebních nástroj (bubny, cabasa, rumba, de–tné hole) a zacházet s nimi. Zárove si osvojují také jednoduchá íkadla, písní ky a pohybové hry. Tento kroufek u d tí vyvolává radost a uvoln ní (interní materiály organizace D tský klí TMperk, o.p.s.).

Lé ebná jízda na koních

Lé ebná jízda na koních probíhá dvakrát za týden, p i vhodném po así od dubna do íjna na zem d lské usedlosti Na dobré cest o.p.s. v Novém Malín . D tem je umofln na 20 minutová jízda pod dohledem osobního asistenta a pracovníka organizace. Volný as mohou trávit na zahrad , kde se nachází trampolína, houpa ky, pískovi–t a také mohou

pozorovat zvířata v tradičním venkovském prostředí (kozy, krávy, prasata, psy). U dětí dochází k celkovému rozvoji psychické a fyzické stránky a u dětí se získávají vztahy ke zvířatům. Kontakt s nimi má na děti pozitivní vliv (interní materiály organizace Dětský klíč Třámpperk, o.p.s.).

3.3.2 Odlehovací slufby

Slufba je poskytována formou ambulantní, pobytové a terénní osobám s poruchou autistického spektra. Hlavním cílem slufby je umožnit rodičům čas pro osobní záležitosti, odpočinek a běžný společenský život. Odlehovací slufby Dětského klíče jsou schopny reagovat na neplánovaně vzniklou situaci.

Klubovna

Klubovna je dále k dispozici pravidelně dvakrát v týdnu a dále individuálně reaguje na potřeby rodičů. V období prázdnin je využívána i dopoledne, což umožňuje rodičům chodit do zaměstnání. Prostor klubovny má kapacitu 6-7 dětí a je vybaven velkým množstvím knih, hraček, dotykovým počítačem se speciálními programy pro děti s autismem, houpkou a také místem pro odpočinek. Náplň programu se řídí dle individuálních zájmů a plánu uživatele slufby (interní materiály organizace Dětský klíč Třámpperk, o.p.s.).

Odlehovací byt

Odlehovací byt je slufba poskytována v bytové jednotce 1+kk v Třámpperku. Slufba je poskytována v průběhu celého roku od 15 hodin do 8 hodin rána následujícího dne, vždy je realizována v polední asistent na jednoho klienta. Na základě plánu, potřeb a zájmu dítěte se připravuje odpolední aktivita (návrhová práce, bazén, knihovna, solné jeskyně), která má za úkol posilovat a rozvíjet dovednosti klientů. Hlavním cílem slufby je nácvik odloučení klienta od rodiny, vedení k samostatnosti, nácvik sebeobslužných a sociálních dovedností, které jsou potřebné pro každodenní život jedince (interní materiály organizace Dětský klíč Třámpperk, o.p.s.).

Letní prázdninový pobyt

Letní prázdninový pobyt má již dlouholetou tradici, poprvé se uskutečnil v roce 2003. Nyní se pořádají dva po sobě jdoucí turnusy v délce 5 dnů v pronajaté chatě ve Třámpřákové Lhotě.

Každý asistent má na starosti 1-2 klienty, dbá o jejich strukturu, pomáhá i sebeobsluhuje a respektuje jeho práva a potřeby. Děti chodí na vycházky, k dispozici mají zahradu s trampolínou a bazénem. V rámci pobytu se vždy uskuteční výlety do Zoo a do aquaparku (interní materiály organizace Dětský klíč Těmperk, o.p.s.).

Víkendové pobyty

Pobyt pravidelně probíhal v turistické oblasti Petřkovic, kde děti společně s individuálním asistentem pro každého navštívily letní bobovou dráhu, motokáry a dělaly procházky po okolí. V roce 2011 Dětský klíč poprvé uspořádal předvánošní víkendový pobyt v krásném lázeňském prostředí Velkých Losin. Velkým lákadlem je termální bazén s minerálními sůňnými prameny. Hlavním cílem pobytu je postupně zvyšovat čas odlovení od rodičů (interní materiály organizace Dětský klíč Těmperk, o.p.s.).

Individuální výlety

Služba vznikla v roce 2009, výlety nejčastěji probíhají v době letních prázdnin a víkendů, kdy děti nechodí do školy a je pro ně poměrně náročné vymyslet a vyplnit volný čas. Služba reaguje na individuální poptávku rodin a uskutečňuje se v podstatu jeden asistent na jednoho klienta. V minulých letech byly uskutečňovány výlety do Petrova, Chebu, Uherského hradiště, Olomouce atd. Náplň individuálních výletů je nejčastěji cestování vlakem a MHD, návštěva bazénu, restaurací, dětských hřišť. Všechny tyto aktivity jsou dětmi s poruchou autistického spektra velmi oblíbené. Výlety jsou důležitější z hlediska vyboření ze všedního programu a odlehčení pečujícím rodinám (interní materiály organizace Dětský klíč Těmperk, o.p.s.).

3.3.3 Sociální rehabilitace

Služba sociální rehabilitace byla zaregistrována 16. 4. 2012. Je poskytována osobám s poruchami autistického spektra ve věku 15-26 let. Tato cílová skupina se nachází v nepříznivé sociální situaci, kdy není schopna zabezpečovat a uspokojovat své životní potřeby. Služba je klientům poskytována bezplatně a tím umožňuje využít i služeb také klientům, jejich rodiny se nacházejí v nepříznivé ekonomické situaci. Služba je plánována i poskytována individuálně, není určena pro osoby, jejichž zdravotní stav vyžaduje poskytovat akutní zdravotní péči v lůžkovém oddělení zdravotnického zařízení a osobám, které mohou pro nestabilizovanou duševní nemoc nebo závislost ohrozit sebe nebo okolí.

Zásady poskytování sociální služby: podpora a nezbytná míra péče, zapojování uživatelů do spolurozhodování, maximální naplnění práv uživatelů, rovné podmínky pro všechny uživatele, individualizovaná podpora uživatelů, zamezení sociálnímu vyloučení uživatelů a budování nezávislosti uživatelů na službu, řešení problémů na základní úrovni, odpovědnost poskytovatele, bezpečnost, odbornost a flexibilita poskytovaných služeb, ochrana osobních údajů (interní materiály organizace Dtský klíč Třmperk, o.p.s.).

3.3.4 Další aktivity organizace Dtský klíč Třmperk, o.p.s.

Dtský klíč Třmperk, o.p.s., mimo sociální služby také organizuje setkávání rodičů s PAS v rámci klubu rodičů, semináře pro rodiče a osoby pečující o osoby s PAS, pomáhá zprostředkovávat vyšetření a diagnostiku osob s PAS a odborné konzultace rodičů s pracovníky APLA Praha, poskytuje odbornou literaturu rodičům a osobám pečujícím, pořádá víkendová setkávání rodičů s PAS a v neposlední řadě poskytuje základní sociální poradenství k řešení obtížné životní situace klientů a osob pečujících o osoby s PAS. Mezi nejdůležitější aktivity patří:

Klub rodičů se uskutečňuje pravidelně jednou za měsíc v dopoledních hodinách v prostorách klubovny Dtského klíče o.p.s. Rodiče zde řeší své aktuální problémy související s diagnózou PAS, vymění si zkušenosti a dodávají si vzájemnou podporu. Klub vede vedoucí osobní asistence, která informuje rodiče o změnách v legislativě, novinkách a plánovaných akcích DK.

Dtský klíč každoročně realizuje **semináře**, které probíhají v Třmperku v dopoledních hodinách, kdy jsou děti ve školním zařízení. Rodičům je zprostředkována návštěva odborníků ze spolupracující organizace Asociace pomáhající lidem s autismem Praha. V posledních letech proběhly semináře: Návěky funkční komunikace a strukturovaný přístup; Sexualita lidí, nejen s mentální retardací.

Dále DK **zprostředkovává vyšetření, diagnostiku a odborné konzultace** s PhDr. Kateřinou Thorovou, Ph.D. z Apla Praha a návštěvy psychologa v rodinách, v řešení konkrétních problémů v rodině s PAS s PhDr. Hynekem Janem, Ph.D. z Apla Praha.

Základní sociální poradenství zahrnuje sociálně právní poradenství pro osoby s poruchou autistického spektra a jejich rodinám. Služba poskytuje osobám v nepříznivé situaci potřebné informace, sloužící k řešení daného problému, služba obsahuje poradenství

a pomoc p i prosazování práv a zájm (interní materiály organizace D tský klíTMmperk, o.p.s.).

3.4 Personální a organiza ní zabezpe ení projektu

Pracovní tým DK, který zabezpe uje volno asové aktivity, tvo í vedoucí osobní asistence, sociální pracovnice a pracovníci v sociálních slufbách - osobní asistenti. V-echny uvedené osoby mají pot ebné odborné vzd lání a dlouholetou praxi v pé i o d ti s PAS. Asistenti absolvovali kvalifika ní kurz Osobní asistence. V rámci dal-ího vzd lávání se ú astní r zných seminá a kurz .

Do p ipravovaného projektu budou zapojeni stávající pracovníci organizace. V první ad osobní asistentka Martina, která povede tane ní kroufek. Dal-í dv asistentky budou nápomocny zapojeným klient m DK. To znamená, že osmi d tem se v pr b hu kroufku budou v novat t i osobní asistentky. Vzhledem k tomu, že vedoucí kroufku postupn zacvi í dal-í osoby je reálné, že budou vzájemn zastupitelné v p ípad nemoci i z jiného dvodu nep ítomnosti. Nebude nutné zam stnat dal-ího pracovníka.

3.5 Udrffitelnost projektu

D tský klí o.p.s. je fungující organizace se stabilním zázemím. U osob s poruchami autistického spektra není možné hovo it o zev-edn ní nastavených aktivit, ale je nutné za azovat stále nové motiva ní prvky, aby nedo-lo ke stagnaci a mnohdy k absolutní negaci jifl nau eného chování.

Za azením nové aktivity dojde k dal-í motivaci klient k získávání sociálních dovedností. Zvaflujeme, že tane ní kroufek za adíme nejen do volno asových aktivit stávajících klient , ale i nových klient a p edpokládáme, že práv roz-í ená nabídka bude zajímavá pro osoby, které uvaflují o vyuflívání slufleb D tského klí e.

Nep edpokládáme, že by o novou aktivitu nebyl dostate ný zájem nejen ze strany rodi , kte í o ekávají za azování nových slufleb, ale ani ze strany klient . Je jen otázkou vhodné motivace a postupného za le ování do struktury dne jednotlivých osob.

Po ukon ení projektu bude možné na základ získaných zku-eností uvaflovat o roz-í ení a p edev-ím zkvalitn ní slufby. Velkou výzvou je tane ní a pohybová terapie,

kteřá ſpomáhá v USA p i rehabilitaci úraz , stav po mozkových a srde ních p íhodách, chronických bolestech, Alzheimerov chorob , p i mentálních a psychiatrických potířlích (schizofrenie, maniodepresivní psychóza), pomáhá autistickým a jinak handicapovaným d tem (pomocí metod analýzy pohyb se dá autismus diagnostikovat jifl n kolik hodin po porodu). (Holos [online] 2013)õ

3.6 Harmonogram projektu

P ípravy na zahájení krouřku

06-08/2012 Zpracování dotazníku pro rodi e o spokojenosti s poskytováním sluřeb. Oslovení cílové skupiny organizace.

09-12/2012 Vyhodnocení dotazníkového -et ení. Setkání s editelkou organizace a seznámení s navrhovaným krouřkem a jeho náplní. Oslovení sponzora na poskytnutí prostoru pro realizaci krouřku.

01-03/2013 Jednání s majiteli o poskytnutí prostoru pro realizaci krouřku. Oslovení lektorky a domluvení pracovních podmínek. Zpracování sm rnice pro nový krouřek, oslovení rodi .

04-06/2013 Závazné p íhlá-ky do krouřku a p ímé jednání s rodi i. Tvorba nápln a programu v krouřku. Zpracování individuálního plánu klient se sociální pracovnící a vedoucí osobní asistence.

07-08/2013 Zacvi ení náhradnice pro p ípad nemoci hlavní lektorky. Sestavení a p íprava nápln - výb r hudby a jednotlivé tane ní kroky. Tvorba procesuálních schémat pro práci s klienty. Výroba alternativní formy komunikace v krouřku- Fotodokumentace, komunika ní knihy a piktogram . Nákup speciálních, sportovních a tane ních pom cek (barevné stuhy, kiwiDo, kruhy, reflexní zna ky, step bedýnky). P íprava dohod sponzorské smlouvy a DPP.

Harmonogram realizace

09-10/2013 Vzájemné seznámení, nau ení a upevn ní reřlimu v krouřku. Seznámení s osobním stanoví-t m. Individuální -et ení zam ené na individualitu dít te, koordinace, motorika a okruh hudebního zájmu.

11-12/2013 Návčik tanc jednotlivce. Hrubá motorika koordinace pohyb , sebevyjád ení tancem. Návčik tane ní sestavy na váno ní vystoupení pro rodi e.

01-02/2014 Zhodnocení pr b hu kroufku s rodi i. Reakce na jejich pofladavky. Dovybavení pom cek. Tvorba limitu pro emo ní vyjád ení a nové prvky relaxace.

03-04/2014 Opakování starých sestav, zam ení na práci ve dvojici, párová spolupráce. Po ízení záznamového DVD a fotografií. Pozvánky na záv re né vystoupení pro sponzory.

05-06/2014 Opakování a návčik nové sestavy. Presentace, vystoupení pro sponzory. Záv re né hodnocení individuálního plánu. Plánování dal-ích aktivit, roz-í ení kroufku o prvky tane ní a pohybové terapie.

asový itinerá kroufku

innost	Doba v minutách
P evzetí d tí, p evlékání do cvi ebního úboru, WC	15
Rozb hání, rozcvika, protaflení	10
Opakování z p edchozích hodin	15
Nové nových krok a prvk , nápodoba lektora	20
Záv re né protaflení	5
Relaxace, odpo ínek a uvoln ní	10
Sva ina, p edání d tí rodi m	15

Tabulka 3 asový itinerá kroufku

3.7 Finan ní zabezpe ení projektu

Z ceníku organizace vyplývá, že rodi e - osoby pe ující - hradí za osobní asistenci 80k /hod. Vycházím-li z p edpokladu, že kroufek se bude konat jednou týdn v hodinové dotaci 1,5 hodiny, uskute ní se celkem 38 setkání za celé období a kroufek bude

navštívovat –est dítí pod vedením tří pracovníků. Rozpočet pro kroužek je přehledně uveden v následující tabulce.

Výnosy v K		Náklady v K	
<i>Platby rodičů</i>	27360	<i>DPP kroužek</i>	13680
6 dětí á 120 K		3 os. asistenti á 120 K	
= 720 K krát 38 týdn		= 360 K krát 38 týdn	
Nájemné	0	DPP p íprava	3040
		Lektorka 1 hod. týdn krát 80 K krát 38	
Dary	10000	Odměny pro děti	500
		Vybavení	10000
C E L K E M	37360	C E L K E M	27220

Tabulka 4 Rozpočet kroužku

Organizace DK má mnohaletou zkušenost se získáváním finančních prostředků od firemních dárců. Finanční prostředky na konkrétní pomůcky získá snadněji než na mzdové náklady. Vycházím z předpokladu, že na pomůcky v hodnotě 10.000 získáme formou sponzorského daru. Pokud se tak nestane, organizace je ochotna zaplatit náklady na vybavení kroužku z vlastních zdrojů.

3.8 Propagace

Informace o nové aktivitě budou poskytovány prostřednictvím letáku, který bude umístěn na nástěnce DK, www stránkách DK, v prostorách škol, které osoby s PAS navštívují. Další informace budou poskytnuty v rámci klubu rodičů prostřednictvím editelky organizace. Leták bude obsahovat všechny náležitosti týkající se kroužku - místo, čas, co s sebou, cenu, závaznou přihlášku (viz Přílohy 2 a 3).

ZÁVĚR

V rámci bakalářského projektu jsem navrhla vytvoření nové volnočasové aktivity pro klienty Diakonie Těmperk, o.p. s., který poskytuje odlehovací služby osobám s poruchami autistického spektra.

V první části práce se věnuji obecnému představení lokality Diakonie Těmperka, ve které nezisková organizace sídlí, a stručně popisuji organizace, které poskytují sociální služby ve městě. V rámci této části jsem popíslila také zaměření Diakonie a zkušenosti této organizace s vedením projektů. Východiskem pro zpracování projektové části bylo přezkumné řešení mezi zákonnými zástupci, rodiči klientů Diakonie. Na základě tohoto řešení jsem navrhla realizaci nové sociální služby, která by ovlivila a vhodně doplnila stávající aktivity organizace.

Ve druhé části projektu si vymežuji a stanovuji cíle a podmínky celého projektu. Součástí popisují závažnost onemocnění, kterým Poruchy autistického spektra ve všech jeho podobách, bezpochyby je.

Návrh projektu - Pohybový a relaxační kroužek "Tancování s Martinou" je podrobně popsán ve zbylé části této práce. Tato část zahrnuje nejen detailní popis navrhované aktivity, ale součástí zde popisují stávající aktivity, které by taneční kroužek vhodně doplnil. Vedle popisu projektu je součástí rozpracován i harmonogram jednotlivých částí projektu, které již probíhají, probíhají anebo se budou postupně realizovat. Nedílnou součástí je návrh personálního zabezpečení projektu a jeho udržitelnost.

Cílem této bakalářské práce bylo navrhnout projekt, který bude možné převést do praxe a to se mi podařilo. V první fázi se bude realizovat pohybový a relaxační kroužek, který máme postupně rozvíjet o další prvky především z oblasti taneční a pohybové terapie.

šNelze v-e íci slovyí a proto se za n me hýbat a tan it.

Moto mé práce s lidmi (Taneční a pohybová terapie [online] 2013)

BIBLIOGRAFICKÉ CITACE:

BLEACH, Fiona, 2011. *Každý jsme jiný*. Praha: Portál, 79 s.

BOYD, Brenda, 2011. *Výchova dítěte s Aspergerovým syndromem*. Praha: Portál, 128 s. ISBN 978-80-7367-834-0

ADILOVÁ, Věra, J. N. Hynek., THOROVÁ, Kateřina, 2008. *Agrese u lidí s mentální retardací a s autismem*. Praha: Portál, 248 s. ISBN 978-80-7367-319-2

ADILOVÁ, Věra, FIAMPACHOVÁ, Zuzana, 2008. *Strukturované učení*. Praha: Portál, 408 s. ISBN 978-80-7367-475-5

AMSKÝ, Pavel, SEMBDNER, Jan, KRUTILOVÁ, Dagmar, 2011. *Sociální služby v ČR v teorii a praxi*. Praha: Portál, 263 s. ISBN 978-80-262-0027-7

HRDLIČKA, Michal, KOMÁREK, Vladimír, 2004. *Dětský autismus: pohled současných poznatků*, Praha: Portál. 206 s. ISBN 80-7178-813-9

NANCY, J. Patrik. 2011. *Rozvíjení sociálních dovedností lidí s poruchou autistického spektra*. Praha: Portál. 157 s. ISBN 978-80-7367-867-8

PÁVKOVÁ a kol. 2002. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál. 232 s. ISBN 978-80-7367-423-6.

POLÁCH, Drahomír, 1995. *Kauza Geschader v děm*, Tümpperk: M sto Tümpperk, 85 s.

REICHEL, Jiří, 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*, Praha: GRADA, 184 s.

ISBN 978-80-247-3006-6.

RICHMAN, Shira, 2006. *Výchova dítěte s autismem*, Praha: Portál, 127 s. ISBN 80-7367-102-6.

Ročenka města Tümpperk, 2011

SCHNEIDER, Milan, 1989. *Sociologický výzkum*, Ostrava: Městské kulturní středisko Ostrava, 20 s.

STRAUSSOVÁ, Romana, KNOTKOVÁ, Monika, 2011, *Pr vodce rodi s poruchou autistického spektra*. Praha: Portál, 136 s. ISBN 978-80-262-0002-4

THOROVÁ, Kateřina, 2006. *Poruchy autistického spektra*. Praha: Portál, 456 s. ISBN 80-7367-091-7

Internetové zdroje:

Městský úřad Šumperk, 2009. *Adresář poskytovatel sociálních služeb na Šumperku*, [online]. [Cit. dne 20. 11. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/>>.

Olomoucký kraj, 2012. *Katalog poskytovatel sociálních služeb Olomouckého kraje 2012*, [online]. [Cit. dne 20. 11. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/2975/aktualizovany-katalog-poskytovatelu-1-5-2012-word.pdf>>.

Šumperk, 2012. *O Šumperku*, [online]. [Cit. dne 28. 10. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.sumperk.cz/cs/turista/o-sumperku/>>.

Domov Paprsek Oláňany, 2012. *Úvod*, [online]. [Cit. dne 12. 10. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.domovolsany.cz/>>.

Charita Zářeň, 2012. *Denní stacionář Okýnko*, [online]. [Cit. dne 12. 10. 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.zabreh.caritas.cz/cs/cinnost/okynko.php?menu=nase_cinnost>.

Autismus.cz, 2012. *Rett v syndrom*, [online]. [Cit. dne 8. 10. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.autismus.cz/popis-poruch-autistickeho-spektra/rettuv-syndrom.html>>.

Šumperk, 2011. *Rocní zpráva Šumperka 2011*, [online]. [Cit. dne 28. 10. 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.sumperk.cz/cs/obcan/periodicky-tisk/ke-stazeni/rocnka-mesta-sumperka.html>>.

HOLOS, o.s., 2013. *Tanec a pohybová terapie*, [online]. [Cit. dne 12. 3. 2013]. Dostupné z WWW: <<http://www.holos.cz/cs/pracoviste/holos-centrum/holisticka-medicina/tanecni-terapie.html>>.

Taneční a pohybová terapie (Hanka Nováková), 2013. [online]. [Cit. dne 12. 3. 2013].
Dostupné z WWW: <<http://www.muzikohrani.cz/2011/09/tanecni-a-pohybova-terapie-hana-novakova-1109/>>.

Další zdroje:

Interní materiály organizace:

- ó výroční zprávy,
- ó propagační materiály organizace,
- ó standardy kvality sociálních služeb,
- ó projekty.

SEZNAM P ÍLOH

P íloha . 1: Dotazník spokojenosti s poskytovanými sociálními službami v D ťském klí i
TĚmperk, o.p.s.

P íloha . 2: P íhlá-ka

P íloha . 3: Propaga ní leták

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 P ehled p íjm a výdaj od roku 2000 do roku 2011 (Zdroj interní materiály organizace D tský klí TAmperk, o.p.s.).	15
Tabulka 2 Hrubý odhad výskytu pervazivních vývojových poruch v eské republice (Thorová, 2006, s. 226).	25
Tabulka 3 asový itinerá krouflku.....	39
Tabulka 4 Rozpo et krouflku.....	40

P ÍLOHY

P íloha . 1

Dotazník spokojenosti s poskytovanými službami v D ťském klí i TTMumperk, o.p.s.

Vážení rodi e,

obracím se na Vás s ťádostí o vypln ní anonymního dotazníku, prost ednictvím kterého budu zji– ovat spokojenost í nespokojenost s poskytovanými službami D ťského klí e o.p.s. Získané informace budou pouflity do mého bakalá ského projektu, kde se budu snažit co nejefektivn ěji navrhnout a roz– í it poskytované služby, aby napl ovaly pot eby a p ání Vás i Va–ich d ťí. Prosím o vypln ní v–ech bod ů .

D ěkuji za Vá– as, který budete dotazníku v novat.

Jana Vomlelová
osobní asistentka

1. Nabídku poskytovaných služeb považuji za:

- a) naprosto dosta u jící
- b) spí–e dosta u jící
- c) spí–e nedosta u jící
- d) naprosto nedosta u jící

.....
.....

2. časovou dostupnost služeb považuji za:

- a) naprosto vyhovující
- b) spíše vyhovující
- c) spíše nevhovující
- d) naprosto nevhovující

.....

.....

3. S přístupem osobních asistentů jsem:

- a) naprosto spokojen/a
- b) spíše spokojen/a
- c) spíše nespokojen/a
- d) naprosto nespokojen/a

.....

.....

4. Celkový dopad na fyzický a psychický stav mého dítěte je:

- a) naprosto pozitivní
- b) spíše pozitivní
- c) spíše negativní
- d) naprosto negativní

.....

.....

5. Jak jste spokojen/a s celkovým prostředím a vybavením naší organizace:

a) spíše ano

b) spíše ne

Co konkrétně se Vám nelíbí?

.....
.....

6. Komunikaci organizace s klienty a jejich rodinami a celkovou informovanost o nabídce i přibhu služeb považují za:

a) naprosto dostatečně

b) spíše dostatečně

c) spíše nedostatečně

d) naprosto nedostatečně

.....
.....

7. Měli byste zájem zúčastnit se víkendových výletů a odpoledních aktivit rodinně s dětmi?

a) ano

b) ne

pokud ano, tak jak často a jaké aktivity by se Vám líbily?

.....
.....
.....

Nyní se prosím pokuste ohodnotit jednotlivé položky služeb známkou 1-5 (jako ve škole). Zakroužkujte Vaše hodnocení (pokud službu využíváte) a do volných políek napište návrhy ke zlepšení služeb.

TV-kroužek

a) časová dostupnost 1 2 3 4 5

b) prostředí 1 2 3 4 5

c) finanční náročnost 1 2 3 4 5

.....
.....
.....

Kroužek sociálních dovedností

a) časová dostupnost 1 2 3 4 5

b) prostředí 1 2 3 4 5

c) finanční náročnost 1 2 3 4 5

.....
.....
.....

Hippoterapie

a) časová dostupnost 1 2 3 4 5

b) prostředí 1 2 3 4 5

c) finanční náročnost 1 2 3 4 5

.....
.....

Odleh ovací služba - klubovna

- a) asová dostupnost 1 2 3 4 5
- b) prost edí 1 2 3 4 5
- c) finan ní náro nost 1 2 3 4 5

.....

.....

.....

Odleh ovací služba - byt

- a) asová dostupnost 1 2 3 4 5
- b) prost edí 1 2 3 4 5
- c) finan ní náro nost 1 2 3 4 5

.....

.....

.....

Letní prázdninový pobyt

- a) asová dostupnost 1 2 3 4 5
- b) prost edí 1 2 3 4 5
- c) finan ní náro nost 1 2 3 4 5

.....

.....

.....

**Sociální rehabilitace (nově zaregistrovaná služba od dubna 2012), prosím o návrhy
institucí, o které byste měli největší zájem a v jakém množství?**

.....
.....

Je něco, co Vám v našich službách výrazně chybí?

.....
.....
.....

**Na závěr můžete připojit veškeré námítky, názory i připomínky, které jsou nás
cennými informacemi.**

.....
.....
.....
.....

Závazná přihláška o Tancování s Martinou

Jméno dítěte í

Jméno zákonného zástupce í

Bydliště í

Kontakt í

Dne í í í í í í í í í í í í í í í í **Podpis** í í í í í í í í í í í í
.....

TANCOVÁNÍ S MARTINOU

Nabídka nové volnočasové aktivity - Taneční a relaxační kroužek se zaměřením na prvky taneční terapie, umožní Vašemu dítěti smysluplné trávení volného času.

Lektorka: Martina Dvořáková

Místo: centrum Maják centrum o zrcadlový sál

Termín: pravidelně jednou týdně v odpoledních hodinách

Kapacita: 8 osob

Cena: 120,-/ 1,5h

Více informací u Jany Vomlelové, kontakt 725 987322